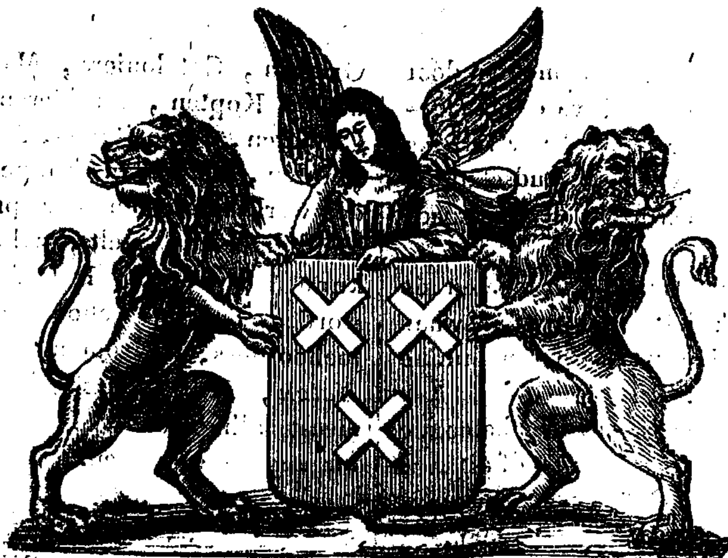
№. 15. 1846.

BREDASCHE COURANT.

STAAT- LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 3 Februarij.

VERVOLG en SLOT der PUBLICATIE van het REGLEMENT op het weren van BRAND (*Zie ons vorig Nommer*).

Art. 107. Zoodra de Schutterij zal zijn gekomen ter plaatse van den brand, zal de kommanderende Officier, zonder nadere orders af te wachten, de toegangen van het brandend pand doen bezetten, om door de Schutters te doen waken, dat geene onnutte personen indringen.

Hij zal voorts de Schutters stellen in twee rijen, tot op eenen bekwamen afstand, alwaar hij, door andere Schutters, zal doen formeren eenen kring; alles wat uit het brandend pand wordt gevoerd, zal door die rei worden overgebragt en nedergelegd in den geformeerden kring, om alzoo onder de bewaring der Schutters, tot nadere dispositie, voor de eigenaren te verblijven.

Indien de gelegenheid het toelaat, om de geredde goederen in een nabij zijnde huis ter bewaring over te brengen, zal de kommanderende Officier der Schutterij, van de plaats alwaar den brand is tot aan het huis waarin de goederen zullen worden geborgen, op gelijke wijze de afstand door twee reijen Schutters doen bezetten.

Hij zal de overige Schutters stellen langs de darmen der Brandspuiten, om daarvan alle moedwilligen te verwijderen, en inzonderheid om toe te zien, dat aan de darmen, geene moedwil, schade of baldadigheid worde gepleegd.

Hij zal door de Schutters doen toezien, dat daarbij niets worde ontvreemd.

Hij zal door de Schutters doen weren, alle onnutte personen, vrouwen en kinderen.

Hij zal alle oproer en vechterijen doen tegengaan en beletten.

Ingeval hij oordeelt, dat de bij hem zijnde Schutters niet in genoegzame getalle zijn, om de dienst te verrigten, zal hij, met overleg van den generalen Brandmeester, aan Burgemeesteren aanvrage kunnen doen, om van de reserve, zoo vele Schutters naar den brand te detacheren, als noodzakelijk voor de dienst zullen geoordeeld worden.

Art. 108. De Officieren der Schutterij, en die van de garnizoen houdende Militairen, noch ook de Schutters en garnizoen houdende Militairen, zullen zich mogen inlaten met de directie bij den brand te voeren, mitsgaders noch aan de geaffecteerden bij de Brandspuiten, noch aan de ter hulp opgekomen ingezetenen, eenige orders of bevelen geven, als zijnde zulks uitsluitend van de competentie van den generalen Brandmeester en van de Opper- en Onder-brandmeesters.

Art. 109. De generale Brandmeester, zal van den Plaats-Majoor, die, ten gevolge het vastgestelde bij art. 251 van het Reglement van de Garnizoens-dienst zich met een detachement van het reserve-piket, moet begeven naar de plaats alwaar den brand is, de noodige adsistentie kunnen vragen.

Ingevolge het voors. artikel, is de Plaats-Majoor verpligt, zijnen troep zoodanig te stellen, dat dezelve niet hinderlijk, doch altijd disponibel is.

Art. 110. De generale Brandmeester en de Opperbrandmeesters, zullen, om bij voorval van brand, bekend te zijn, voorzien wezen van een' gedistingeerden stok, van twee Nederlandsche ellen lengte, met Stads kleuren, rood en wit geschilderd; en de Onder-Brandmeesters ieder eenen gelijken stok, van anderhalve Nederlandsche el lengte; de bedienden der Brandspuiten zullen om den regter arm dragen eenen lederen band met stads wapen.

Art. 111. De Onder-Brandmeesters zullen aanteekening houden van diegenen der Brandgasten, welke bij het onstaan van brand, of bij het inspecteren of het exerceren der Brandspuiten zijn achterwege gebleven. De achtergeblevenen zullen vervallen in de hierna te bepalene boete.

Art. 112. Op het eerste teeken van brand, na zonne-ondergang, zal ieder inwoner verpligt zijn, hetzij een lantaarn met licht voorzien voor zijne deur te plaatsen, of wel behoorlijk licht voor zijne vensterglazen te zetten, om de straat te verlichten.

Art. 113. Niemand der geburen van het huis alwaar den brand is ontstaan zal de toegang door deszelfs huis mogen weigeren, en niet kunnen beletten het van zijne waterputten en pompen wordt gebruik gemaakt; mitsgaders ook niet, dat, dit onvermijdelijk geoordeeld wordende, de slangen door hetzelve huis worden gelegd.

Art. 114. De nabij gelegen gebouwen, huizen en goederen, vooronamelijk, die door den wind, het meest aan den brand zijn blootgesteld, zal men zoo veel mogelijk trachten te bewaren, door dezelve nat te houden of met natte zeilen te dekken.

Art. 115. Ten allen tijde zullen de geburen van het huis alwaar den brand ontstaat; verpligt zijn, gedurende den brand, de grootste tobben in hun bezit, op derzelver stoepen te plaatsen, en zorg dragen, dat die gedurig vol water worden aangevuld; zij zullen ter rekwisitie van de Brandmeesters, leenen al datgene wat van hun tot blussching van den brand, zal worden gevorderd.

Art. 116. Degene welke eenige goederen uit de huizen waarin en waaromtrent den brand is, geborgen heeft, zal dezelve binnen den tijd van vier-entwintig uren moeten leveren in handen van den eigenaar, en daarvan aan Burgemeesteren aangifte te doen.

Art. 117. Indien het mogt gebeuren, dat tot behandeling van de Spuit, meer dan de geaffecteerde personen mogten benoodigd zijn, zullen uit de particuliere personen bij den brand tegenwoordig, door Brandmeesteren zooveel aan de Spuit kunnen worden te werk gesteld, als noodig zal bevonden worden, die alsdan gehouden zullen zijn aan de Spuit te werken.

Art. 118. Des noodig, kan ook de hulp van Metselaars, Timmerlieden, Loodgieters en andere deskundigen, als ook die van hunne knechts, hoewel geen geaffecteerden aan de Brandspuiten zijnde, worden gevorderd, en zullen zich deze daartoe dadelijk moeten laten gebruiken.

Art. 119. Op het bevel der Brandmeesters, zal zich niemand mogen onttrekken tot het aanhalen en plaatsen der brandladders en brandhaken.

Herinneren bij deze den Ingezetenen, de bepalingen in voormelde Artikelen vervat, met last op een iegelijk zoo veel hem aangaat, om zich dienovereenkomstig te gedragen; en met waarschuwing, dat de overtredingen, volgens Art. 128 van het onderwerpelijk Reglement en verdere daartoe betrekkelijke verordeningen, zullen worden vervolgd en gestraft.

BREDA, den 8. Januarij 1846.

DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHÄUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 31sten Januarij.

De discussie in de kamer der afgevaardigden over het jongste koninklijk besluit ten aanzien van het bestuur van onderwijs, is in de zitting van eergisteren eindelijk ten einde gekomen, en de vierde paragraaf van het adres, welke die discussie had uitgelokt, in weerwil van al het gezegde, onveranderd aangenomen. Bij de voortgezette discussie hebben van de zijde der oppositie inzonderheid de heeren *Thiers* en *Dupin* het woord gevoerd, en beweerd, dat de ordonnantie van December niet anders dan eene concessie aan de geestelijkheid was geweest, welke, volgens den heer *Dupin*, reeds te Rome was gedaan, om de bekende maatregelen tot opheffing van de jesuitencollegien in Frankrijk te verwerven. Volgens den heer *Thiers*, had de thans afgeschafte raad voor het onderwijs zich vooral ook daarom bij de partij der geestelijkheid gehaat gemaakt, omdat die raad de ontduiking der bestaande bepalingen ten aanzien van het hooger onderwijs zoo moeijelijk maakte; immers had hij dikwijls de geldigheid betwist der certificaten door huisvaders afgegeven, met de verklaring dat hunne zonen, die op de belgische of zwitsersche Jesuiten-collegien hadden geleerd, in den schoot der familien waren opgevoed; en omdat nu gezegde raad zoo scherp toezag, moest hij worden afgeschaft.

De minister *Guizot* is den heer *Thiers* op dit terrein gevolgd. Hij herinnerde dat het charter van 1830 eene wet had beloofd, waarbij de vrijheid van onderwijs geregeld werd. Het was waar, dat die vrijheid van onderwijs thans voornamelijk werd ingeroepen door hen, die, toen zij vóór 1830 het openbaar gezag in handen hadden, er niet aan dachten om ze in te voeren. Maar daarom zou de Fransche regering niet minder eene bij de grondwet gedane belofte nakomen. De vrijheid van onderwijs bestond thans, volgens den heer *Guizot*, voor het lager onderwijs; zij maakte voor het middelbaar onderwijs vorderingen; zij zou langzamerhand in alle takken van dat onderwijs worden ingevoerd, zonder dat daarom de regering afstand deed van haar regt tot toezigt. Het bevelschrift van December was eene toenadering tot dat doel, eene poging om bij het bestaan van volkomene godsdienstige vrijheid den godsdienstvrede te handhaven. Teedere vraagstukken werden daardoor aan den strijdlust der partijen onttrokken, om in een kalmer, rustiger kring te worden overgebragt, dien der regering namelijk.

Na deze rede van den heer *Guizot*, is de zitting een kwartier uurs geschorst, waarna de heer *Thiers* op nieuw de tribune beklom, doch hij kon zich aanvankelijk niet doen verstaan. Na eene daaropgevolgde woordenwisseling tusschen de heeren *Guizot*, *Thiers* en *Dupin*, werd nu de paragraaf aangenomen.

In dezelfde zitting is nog aangenomen de vijfde paragraaf, nopens de betrekking van Frankrijk met de buitenlandsche Staten, met verwerping van het voorgestelde amendement door den heer *Mauguin*.

Heden wordt gehandeld over de voorgestelde amendementen door de heeren *Berryer* en *de Remusat*. Het voorstel, van laatstgenoemden is, om in de zesde paragraaf, betreffende de betrekking met Engeland, achter de woorden waarvan over de vriendschappelijke betrekkingen der beide Staten gesproken wordt, de zinsnede te voegen:

»Maar zullen die betrekkingen zich bevestigen, dan moeten de beide gouvernementen, gemeenschappelijk handelende daar waar zij dezelfde belangen hebben, in de beide werelddeelen hunne staatkundige werking zorgvuldig handhaven."

Te oordeelen naar sommige kenteekenen en weerkeerig betoonde beleefdheden, zou er thans eene soort van toenadering, of althans een mindere geest van bitterheid tusschen de beide grootste kampvechters in de kamer, de heeren *Guizot* en *Thiers* bestaan.

— *Ibrahim*-pacha wordt aanstaanden Zaturdag te Bordeaux gewacht en zal dan spoedig herwaarts komen.

— Gisteren heeft in eene groote ijzerfabriek dezer hoofdstad, aan de heeren *Brunet* en *Chagot* toebehoorende, een noodlottig ongeluk plaats gehad. In eene der zalen van de fabriek werd de proef genomen van een ijzer dak, bestemd voor het station van den spoorweg te Tours. Eensklaps toen het zware gevaarte gesteld was, stortte het in en brak in zijn val op onderscheidene plaatsen, waardoor de heer *Brunet* en een achttal werklieden die er onder stonden, zwaar of doodelijk gekwetst werden.

— De Spaansche Cortes zijn met de discussie van het adres van antwoord op de openingsaanspraak der koningin, gevorderd tot aan de negende paragraaf, betrekkelijk het finantiëel stelsel, die met eene aanzienlijke meerderheid aangenomen is.

Het adres van een aantal cortesleden nopens het huwelijk der koningin, had in den raad van ministers verdeeldheid verwekt. De generaal *Narvaez* wilde de leden die dat stuk geteekend hadden destitueren, waartegen de ministers *Pidal* en *Mon* zich sterk verzetteden.

— Ter beurze waren genoteerd: 5 pCt. 122,55; 3 pCt. 83,70; Spanje 3 pCt. 39¹/₄; Rom. L. 102¹/₂.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 30sten Januarij.

Te München is den 25sten Januarij door eenen koerier aan het Beijersche hof de tijding overgebragt van het overlijden van Z. K. H. den regerenden Hertog van Modena. De Hertog *Frans IV*, Aartshertog van Oostenrijk, was den 6den October 1779 geboren, en had dus den ouderdom van 66 jaren bereikt. Zijn opvolger, Hertog *Frans Ferdinand*, geboren in 1819, is sedert 1842 gehuwd met de Prinses *Adelgunde*, dochter van Z. M. den Koning van Beijeren.

— De moordenaar van den raadsheer *Leu*, *Jakob Muller*, heeft den 24sten Januarij te Lucern te regt gestaan en is, gelijk te verwachten was, ter dood veroordeeld geworden, daar hij zijne schuld ten volle bekend had. Zijn verdediger heeft zich dan ook enkel daartoe bepaald, om den gepleegden moord als een gevolg van staatkundig fanatismus, en den dader als het blinde werktuig van een complot voor te stellen. In hoeverre voor deze laatste bewering grond bestaat, heeft nog niet overtuigend kunnen blijken, naardien men in Lucern goedgevonden heeft de vervolging tegen *Jakob Muller*, als hoofddader, af te scheiden van die tegen de personen, die men als zijne medepligtigen of als aanleggers van het feit wil doen voorkomen, doch tegen welke geen andere bezwaren schijnen te bestaan, dan die uit de zeer dubbelzinnige bekentenissen van *Muller* ontleend worden. Een dier personen, de gewezen regeringsraad *Baumann*, die zich op Badensch grondgebied bevond, is onlangs aldaar ingevolge de tusschen Lucern en Baden bestaande verdragen, in hechtenis genomen, maar zal, blijkens eene in de Badensche kamer van afgevaardigden gedane mededeeling, niet uitgeleverd worden, dan nadat door eene Badensche regtbank onderzocht zal zijn of de hem ten laste gelegde feiten genoegzaam bewezen zijn.

— De jongste berigten uit Weenen, tot den 24sten, luiden zeer voldoende nopens den toestand van Z. Keiz. H. den Aartshertog *Karel*. De Russische staatskanselier, de graaf *van Nesselrode*, werd den 28sten te Weenen verwacht, om, na een verblijf van vijf of zes dagen, de reis naar Petersburg voort te zetten.

— Den 11 dezer had als naar gewoonte te Rome het beroemde taalfeest plaats voor de kweekelingen der propaganda, hetwelk als 't ware eene staalkaart is van de talen der gansche aarde. Die der classieke oudheid der Grieken en Romeinen, maakten een begin, daarop spraken Italianen, Franschen, Spanjaarden, Portugezen, Duitschers, Engelschen, Schotten, Ieren, Zweden, Hollanders, Polen, Hongaren, Illyriers, Bulgaren, Turken, Nieuw-Grieken, Cataloniers, Malthesers, Hebreeuwen, Syriers, Chaldeën, Kopten, Arabieren, Ethiopiers, Georgiers, Ambariers, Chinezen, Samaritanen, Armeniers, Perzen, Albanezen, Mongolen, Kurden, Celten in hunne talen en tongvallen. Ook hij die in de werkzaamheden der propaganda geen godsdienstig of staatkundig belang stelt, zal bezwaarlijk dit feest zonder stichting kunnen bijwonen. Het feest moest den volgenden dag herhaald worden, daar de gehoorzaal der propaganda te klein was om alle toehoorders, waaronder behalve de Kardinalen *Polidori*, *Asquini*, *Acton*, *Mai*, *Mezzofanti*, *Lambruschini*, *Mattei*, ook de meest alhier aanwezige Vorstelijke personen opgemerkt werden, toegang te verleenen.

ENGELAND.

LONDEN, den 30sten Januarij.

In de zitting van het lagerhuis van den 28sten Januarij, is de wet wegens het besteden van 50,000 ponden sterling voor het aanleggen van groote werken in Ierland, voor de derde maal gelezen. De heer *Daniel O'Connell* heeft die parlementszitting bijgewoond, en gezegd, deze wet te zullen ondersteunen, ofschoon het ministerie zich niet moest voorstellen, daardoor genoeg voor Ierland te hebben gedaan, vermits toch in dat eiland binnen eene maand op vele plaatsen wezenlijke hongersnood heerschen zou.

— Een der grootste voorstanders van de afschaffing der graanwetten, den heer *Cobden*, heeft in een brief de onmiddelijke intrekking dier wetten, boven de thans trapsgewijze door den minister *Peel* voorgestelde wijze, betoogd. De *Times* ontveinst niet dat veel daarvoor pleit, maar meent toch dat het plan des ministers de voorkeur verdient.

— Omtrent de gebeurtenissen in Zuid-Amerika is te Londen, den 28sten bij de Lloyds-vereeniging de volgende brief van 29 November uit Buenos-Ayres ontvangen: » Het Fransche schip *Prociel* is te Buenos-Ayres aangekomen en heeft er de tijding aangebragt, dat de vereenigde scheepsmagt van Engeland en van Frankrijk ten 10 ure des morgens hunne stellingen ingenomen heeft; de *San Martin*, die de vlag van kapitein *Trehouart* voerde, en door den *Comus* en den *Dolphijn* gevolgd werd, heeft het vuur tegen de werken des vijands begonnen, die hetzelve met veel klem beantwoord heeft. Het gevecht heeft tot 4 uren geduurd. De brik *El Republicano* van Buenos-Ayres is door den *Dolphijn* in den grond geboord.

» Ten 4 ure begon de vijand zijne dooden en gekwetsten naar het binnenland te vervoeren; zijne batterijen werden door een korps van 3000 ruiters verdedigd. De kanonniers, hunne posten hebbende willen verlaten, zijn door de ruiterij weder in de batterijen gejaagd; zij hebben hierop beproefd het vuur te hervatten doch zonder veel vrucht.

» Ten 6 ure gaf kapitein *Trehouart* bevel om te stormen, en ondanks een vrij levendig musketvuur, verjoeg hij den vijand, die zijne stelling met overhaasting verliet. Zoo het schijnt werd zijn geschut door Amerikanen, Negers en Engelschen bediend. Een zoon van Admiraal *Brown* was aan het hoofd van eene der batterijen. De vijand heeft zware verliezen geleden: 120 negers en 400 blanken zijn gesneuveld en hij heeft een even groot aantal gekwetsten.

» De Engelschen hebben 10 dooden en 25 gekwetsten gehad, de Franschen 18 dooden en 70 gekwetsten. Men heeft in de forteres eene menigte geschut en ammunitie gevonden; 19 metalen stukken zijn bewaard geworden, het overige is vernageld. De Engelsche en Fransche schepen zijn zwaar beschadigd."

— Gisteren stonden de 3 pCt. gec. 94¹/₂; Ned. 4 pCt. 94¹/₂; Braz. 81¹/₂; Mexico 30³/₈; Spanje 28¹/₈.

BELGIE.

BRUSSEL, den 1sten Februarij.

De kamer der vertegenwoordigers heeft de tweede stemming van de wet op het jagtwezen op aanstaanden Woensdag bepaald. Onder de wetten die zij tegen morgen aan de orde gesteld heeft, behoort dat tot het verleenen van premiën voor den aanbouw van schepen, en dat tot wijziging van het artikel betrekkelijk wapenen, in het tarief van uit- en invoer.

— Koning *Leopold* heeft bij een besluit van den 27sten Januarij, den baron *de Gerlache* tot voorzitter der nieuw geregelde Belgische akademie van wetenschappen, letteren en fraaije kunsten voor het loopende jaar benoemd.

— De heer *Delfosse* heeft den 29sten Januarij in de kamer der vertegenwoordigers, namens de commissie uit haar midden, die ingesteld is geweest, om een onderzoek wegens de oorzaken

der instorting van den onderaardschen gang op den ijzeren spoorweg nabij Cumptich te doen, een uitvoerig verslag deswege uitgebragt. Die instorting heeft den 21sten Januarij des vorigen jaars plaats gehad. Zij had de schromelijkste gevolgen na zich kunnen slepen, indien op het oogenblik daarvan een spoortrein zich in den tunnel bevonden had. Gelukkig was dit niet het geval, en heeft men bij dit ongeluk geen verlies van menschenlevens te betreuren gehad. Het verslag van den heer *Delfosse* strekt tot niets minder, dan om te betoogen, dat er bij de uitvoering der werken van dezen tunnel bedriegerijen hebben plaats gehad, die aan den ingenieur *de Ridder*, den aannemer *Borguet* en misschien ook aan den aannemer *Stevens* moeten worden geweten; dat de raad der bruggen en wegen, bij het onderzoek van de tot stand gebragte werken, niet die mate van oplettendheid en helder inzigt heeft aan den dag gelegd, welke men van een zoo hoog geplaatst ligchaam had mogen verwachten; en dat, nadat de eerste gang voltooid was, het bouwen van een tweeden gang, daarnevens, eene groote, onverschoonbare onvoorzigtigheid is geweest. — De kamer zal later over dit verslag opzettelijk beraadslagen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den Februarij.

De concerten door den Heer KELLERMANN, Solo-Violoncellist van Z. M. den Koning van Denemarken, zoo in den Stads-Schouwburg als op de Koninkl. Milit. Akademie ll. Vrijdag en Zaturdag gegeven, hebben volkomen bevestigd hetgeen dezer dagen in het *Journal de la Haye*, *Nederland*, enz. aangaande dezen virtuoos gezegd werd. Op beide concerten bragt hij zijne toehoorders in eenen staat van verrukking die moeijelijk te beschrijven is, en zich openbaarde door daverende toejuiching waarmede de Heer KELLERMANN teruggeroepen werd. Niemand voorzeker zal dit verwonderen, als men in aanmerking neemt dat de heer KELLERMANN met een meesterlijk, forsch, grandioos spel eene verwonderlijke vlugheid vereenigt, waardoor hij in staat is ook de zwaarste passagen indrukwekkend en gevoelvol voor te dragen, zoodat niet alleen kenners, maar ook zij die onbekend zijn met de zwarigheden welke de Violoncel oplevert, het grootste genot vonden in het aanhooren zijner bravoura's.

Nog moeten wij hierbij voegen, dat de goede classische smaak van den heer KELLERMANN zijne toehoorders die alleronaangenaamste gewaarwordingen bespaart, die b. v. een SIVORI en andere door invoering van triviale, tegen het gevoel strijdende passagen (het hondengeblaf uit het Carnaval de Venise enz.) opwekken. Waarschijnlijk meenden zij daardoor het eentoonige te vermijden, maar hiervoor behoeft de Heer KELLERMANN bij den rijkdom aan middelen, die zijn talent en het instrument zelf aanbiedt, niet te zorgen.

Het kunstminnend publiek zal zeker met genoegen vernemen, dat de Heer KELLERMAN, op uitnoodiging van meer liefhebbers, voor zijn vertrek uit Nederland naar Londen en Parijs, na vooraf in de andere steden van ons rijk, nog concerten te hebben gegeven, nog een tweede concert zal geven, dat voorzeker op nieuw een genotvollen avond zal verschaffen, en gelegenheid om zijn groot talent nogmaals te kunnen bewonderen.

— Gisteren is alhier de verjaardag van H. K. H. Prinses *Frederik* der Nederlanden, gevierd met het uitsteken der nationale vlag en het houden eener groote parade van het garnizoen.

— Uit 's Hage wordt geschreven:

»Heden wordt in de residentie de verjaardag van H. K. H. Mevrouw de Prinses *Frederik* der Nederlanden gevierd. HH. MM. de Koning en Koningin, benevens de overige leden der Koninklijke familie, hebben de ochtendgodsdienst in de Kloosterkerk bijgewoond, onder het gehoor van den Weleerwaarden hofkapelaan *Dermout*, die daarbij de aandacht zijner hoorders bepaalde op de woorden van den Koninklijken Psalmist (Ps. CIII: vs. 13—16), Zijne treffende rede liet bij al de aanwezigen een' diepen indruk achter. Ten 1 ure was er familie-dejeuner bij HH. KK. HH. Prins en Prinses *Frederik*. Ten 3 ure is er eene groote parade van het garnizoen op het exercitieplein voor de kavallerie-kasernen gehouden. Heden middag had er familie-diner ten Hove plaats."

— Bij besluit van den 30sten Januarij jl., n°. 92, heeft Zijne Majesteit tot rector-magnificus der hoogeschool te Leyden, voor het academiejaar 1846—1847, benoemd den hoogleeraar *J. H. Scholten*.

— Bij besluit van den 28sten Januarij jl., n°. 108, heeft Zijne Majesteit, in plaats van de leden welke bij de onderscheiden commissien van landbouw met den 31sten December 1845, hebben behooren af te treden, alsmede tot vervulling eener te ontstane vacature, tot leden der commissien van landbouw benoemd, en wel in deze provincie de heeren *J. B.* baron *van Hugenpoth tot den Berenclauw*, *L. H. Rijsterborgh*, *J. van Roy* en *B. F. Vermeulen*, allen bij continuatie.

— Bij besluit van 28 Januarij jl., n°. 112, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, in plaats van de leden, welke bij de onderscheiden kamers van koophandel en fabrijken, met den 31sten December jl. hebben behooren af te treden, alsmede ter vervulling van ontstane vacatures, tot leden te benoemen, als voor:

's Hertogenbosch: de heeren *J. Mahie*, *A. van Lanschot* en *W. C. Sterk*, bij continuatie.

Tilburg: de heeren *N. Swagemakers*, *H. van Dooren*, bij continuatie, en *A. W. F. van Erven*, in plaats van *F. Manni*, welke verzocht heeft niet weder in aanmerking te komen.

Breda: de heeren *J. P. van Reuth*, *W. W. de Fraiture* en *G. van Alphen*, bij continuatie.

— Z. M. de Koning heeft aan hoofdbestuurderen der *Maatschappij tot Bevordering der Toonkunst*, een Vorstelijk geschenk, en wel eene som van *duizend gulden*, doen toekomen, als bijdrage tot het vaste fonds der door de maatschappij opgerigte *Instelling tot ondersteuning van hulpbehoevende kunstenaars en hunne nagelatene betrekkingen*.

— De vrienden der schoone kunsten zullen ongetwijfeld met groot genoegen vernemen, dat Z. M. de Koning uit de beroemde verzameling van schilderijen van Mej. *Hoffman*, die door de Heeren *Nieuwenhuijzen* is aangekocht, voor Hoogstdeszelfs gallerij heeft uitgekozen drie van de uitmunstendste stukken uit Hollands en Vlaanderens schilderscholen, te weten de schilderij van *Hobbema*, welk stuk eene Europesche vermaardheid heeft verkregen; voorts de beeldtenis van *Maria van Medicis*, door *Rubens* en de beroemde Vlaamsche bruiloft van *David Teniers*, waarvan een plaatdruk door *Le Bas*, bestaat.

— Uit Maastricht meldt men, dat van wege het departement van Oorlog aldaar aanschrijving is ontvangen, om met den meesten spoed werkplaatsen in te rigten, voor het vervaardigen van remontstukken der blanke wapens, die tot dusverre, onder toezigt van Nederlandsche officieren, te Luik werden gemaakt, en dat, zoodra men daarmede in gereedheid zou zijn, dit werk te Maastricht zou overgebragt worden. Deze maatregel werd beschouwd als een uitvloeisel van de represailles tusschen Holland en Belgie.

— Te Zwolle is den 30sten ll. na een kortstondige ongesteldheid, in 67jarigen ouderdom overleden, de Weleerw. heer *H. J. Hertzveld*, opper-rabijn der Nederlandsche Israëlitische gemeenten in de provincien Overijssel en Drenthe; een man wiens verlies om zijne verdiensten en uitmuntende hoedanigheden, verdraagzaamheid en verlichting algemeen wordt betreurd.

— Voor het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland is ll. Vrijdag behandeld de zaak der van geldsnoeijerij en medepligtigheid daaraan beschuldigde personen, van *Dirk de Jong*, *Leendert van der Toorn* en *Catharina Murenbeeld*. De twee eerste beschuldigden hebben hunne misdaad ten volle beleden; de derde heeft alle medepligtigheid, door het in omloop brengen, ontkend. Het openbaar ministerie eischte de straf van geeseling en brandmerk voor de twee eersten en die van het zwaaijen met het zwaard over het hoofd ten opzigte der derde beschuldigde, mitsgaders een confinement van niet meer dan 20 jaren.

De heeren Mrs. *Valeton* en *Zilcken* riepen voor de twee eerste beschuldigden verzachtende omstandigheden in; en Mr. *Evertse de Jonge* heeft met kracht de onschuld der derde beschuldigde trachten aan te toonen. De uitspraak is bepaald op aanstaanden Vrijdag.

Voorts leest men in het *'s Gravenhaagsche Dagblad* van heden:

» Sedert de inhechtenisneming van eenige der in deze stad van geldsnoeijerij verdachte personen, heeft men opgemerkt, dat sommigen, die hun vroeger beroep hadden laten varen, dit thans weder hervat hebben, hetgeen doet vermoeden, dat het gegeven voorbeeld aanvankelijk tot afschrik heeft verstrekt."

— Burgemeester en Wethouderen der stad Utrecht hebben bij publicatie van den 29sten Januarij, ter kennis der belanghebbenden gebragt, dat de heeren hoogleeraren *R. van Rees*, *G. J. Mulder*, de heer lector *C. D. H. Buijs Ballot* en de heer Dr. *Krecke*, wenschende bevorderlijk te zijn aan eene meer algemeene verspreiding van kennis in de natuur-wetenschappen en derzelver toepassingen, zich belangloos aangeboden hebben, om voor jongelieden van 14 jaren en daarboven een hiertoe dienstig onderwijs te openen, en wel: de hoogleeraar *van Rees* in de natuurkunde; de hoogleeraar *Mulder* in de scheikunde; de heer lector *Buijs Ballot* in de sterrekunde en aardkunde; de heer dr. *Krecke* in de werktuigkunde; dat deze lessen, welke in ieder dier vakken tweemaals 's weeks zullen gegeven worden, een aanvang zullen nemen op Maandag den 16den Februarij 1846 en eindigen in het mid-

den der maand Junij; dat degenen, welke dit onderwijs geheel of gedeeltelijk wenschen bij te wonen, zich ten huize van gemelde heeren kunnen aanmelden, voorzien van getuigschriften der onderwijzers wier onderwijs zij genoten hebben; en dat zij, na ter bijwoning der lessen geschikt bevonden te zijn, op een getuigschrift van gemelde heeren, ter stads-secretarie een toegangbiljet tot de lessen kunnen bekomen, tegen betaling van drie gulden voor elk vak, waarin zij onderwijs verlangen, ter bestrijding der onkosten aan hetzelve verbonden.

— In het gebouw der maatschappij *Arti et Amicitiae*, te Amsterdam, werd ll. Donderdag het algemeen verslag dier instelstelling, over het jaar 1845, bij monde van den medebestuurder en secretaris, den heer *A. C. Pierson*, gedaan. Uit dit verslag bleek in de eerste plaats, dat de maatschappij in bloei is toegenomen, ook door de vermeerdering van het aantal contribuërende leden.

Ook werd, onder anderen, melding gemaakt, van de vereeniging tot bevordering van beeldende kunsten, welke in 1845 door de maatschappij was opgerigt; van de gunstige resultaten, welke men van dezen maatregel bereids aanvankelijk had verkregen, van den invloed die deze vereeniging in 1845 reeds had uitgeoefend op de, van den eersten September tot ultimo December, in de kunstzaal plaats gehad hebbende tentoonstelling en daardoor ook op de inkomsten dier zaal en de voordeelen, welke dezelve aan het weduwen- en weezenfonds der maatschappij geeft.

Het verslag eindigde met te verwijzen op hetgeen voor *Arti et Amicitiae* nog te doen overbleef, ter geheele bereiking van het doel harer oprigting, waarom dan ook de belangen der maatschappij met aandrang aan al de leden werden aanbevolen.

— Curatoren van het Gymnasium te Harderwijk, hebben allen die in aanmerking verlangen te komen, ter vervulling van het Rectoraat, door het overlijden van dr. *W. C. L. Clarisse* opengevallen, uitgenoodigd, om, zoo zij den vereischten graad bezitten de noodige bekwaamheid, ook in de Wiskunde, hebben, zich vóór den 15 Februarij aanstaande aan te melden in persoon of met vrachtvrije brieven, en overlegging van de noodige getuigschriften van bekwaamheid en gedrag, met vermelding of zij al dan niet gehuwd zijn. — Het tractement is *f* 1200, waarvan 200 strekken voor het onderwijs in de Wiskunde, vrije woning, geschikt tot het houden van kostleerlingen, en een minerval van *f* 10 jaarlijks voor ieder leerling.

— De *Provinciale Groninger Courant* behelst thans nader het volgend berigt:

» Wij hebben thans het genoegen, aan onze lezers te kunnen mededeelen, dat volkomen bevestigd is het hier reeds sedert eenige dagen verspreide gerucht, betrekkelijk een nieuw akademisch gebouw, en dat het Z. Maj. onzen geëerbiedigden Koning behaagd heeft, bij besluit van den 5den Januarij jl., n°. 56, het stedelijk bestuur van Groningen, ingevolge het door hetzelve gedane welwillend aanbod, te magtigen, om, onder zekere bepalingen, een geheel nieuw akademisch gebouw te stichten; en wel op den grond van de tegenwoordig bestaande akademie-gebouwen, van het daarbij gelegene mede aan het Rijk behoorende woonhuis, en van de belendende aan de stad Groningen toekomende behuizingen en tuinen."

— De *Provinciale Overijsselsche Courant* behelst het volgende:

» Men verneemt uit Nijverdal, dat aldaar zoo veel gefabriceerde goederen uit de fabrieken in Twenthe voor rekening der Handelmaatschappij aankomen, dat men naauwelijks plaats heeft om die aldaar in het groote magazijn te kunnen bergen, en men van de daar tegen over liggende stoomfabrijk mede heeft moeten gebruik maken. Van hoeveel invloed deze bestellingen op de verbetering van het lot der behoeftigen in die streken zijn, behoeft geen betoog, daar de ijverige werkman in vele jaren niet zoo veel verdiend heeft, als tegenwoordig."

— Heden (Maandag) zou te Middelburg eene vergadering worden gehouden der vereenigde afdeelingsbesturen in Walcheren, van de Maatschappij tot bevordering van landbouw en veeteelt in de provincie Zeeland. De te behandelen onderwerpen zouden voornamelijk betreffen de vlasteelt en derzelver bereiding, als een middel ter tegemoetkoming in de behoeften der arbeidende klasse en de mislukking van het aardappelengewas, met aanwijzing der middelen, welke ter voorziening in het volgende jaar kunnen worden aangewend.

— Vele Vriesche boeren, die in het najaar van hunne gepote aardappelen diegene uitgezocht hebben, welke op den grootsten afstand van de moederplant gegroeid waren, om dezelve tot poters voor een volgend jaar te bewaren, bevinden, dat deze zich tot heden zeer goed houden, en voeden alzoo de hoop, dat men in den volgenden zomer en oogst geen gebrek aan aardappelen hebben zal, ten minste zoo de noodlottige aardappelenziekte, door dezen of genen schadelijken invloed onderhouden, zich onverhoopt niet andermaal openbaren mogt.

Voorts leest men in het dagblad *Overijssel*:

» Ook in de Gemeente Zwollerkerspel heeft men proeven genomen om voor den winter aardappelen te poten, onder anderen bij den onderwijzer *H. Snijder* op Bergklooster. Deze had onmiddelijk nadat zich de ziekte op het hevigst vertoonde, in de maand Augustus twee soorten van aardappelen gepoot, waarvan de eene soort al zeer spoedig kiemde en loof schoot, terwijl de tweede soort geheel weg bleef. Daarna zijn ze beide met aardappelenloof en blad bedekt. Enkele appels aan eenige stoelen der eerste soort hebben thans de grootte van eenen bikkel bereikt, terwijl het loof een verflenst aanzien heeft, doch waarop zich de sporen der ziekte niet vertoonen. Enkele stoelen die niet toegedekt zijn geweest, wijl ze buitenaan zaten, staan het best en hebben ook de grootste appels, waaruit men zou opmaken dat met het zachte weder de aardappels niet hadden moeten gedekt worden.

— De *Provinciale Friesche Courant* schrijft over de weêrsgesteldheid van Januarij het volgende:

» De weêrsgestelheid gedurende deze loopende maand Januarij, is bijzonder opmerkenswaardig geweest, ten opzigte van de gematigde warmtegraad; slechts zelden daalde de kwik tot onder het vriespunt, tengevolge waarvan dan ook het gewone ijsvermaak achterwege is gebleven, uitgezonderd op sommige sloten of bevrozene vlakten, (en dit was slechts het geval op den 5en en 6en ll.), heeft men dus niet op schaatsen kunnen rijden. Het weder intusschen, hoe gunstig het ook moge geschenen hebben, was eerder ongunstig te noemen, want er is zeer veel regen gevallen, waardoor de binnenlandsche waterstand aanmerkelijk verhoogd is; hierdoor staan vele landen en wegen geheel en al onder het water, en het is te hopen, dat er geen harde wind komt, waardoor buiten twijfel veel schade zoude veroorzaakt worden.

» Te meer is het weder van belang, om het spoedig invallen van het Springtij. Uit hoofde van den ongunstigen wind, heeft men gedurende de maand Januarij schier niet kunnen stroomen, zoodat het water bijna op dezelfde hoogte blijft; het ware dus wenschelijk, dat er spoedig een Oostelijke wind opstak waardoor het water voorzeker spoedig aanmerkelijk zoude vallen."

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van ll. Zaturdag was de fondsnotering: Ned. 2 1/2 pCt. 60 3/4; 3 pCt. 73 3/8; 4 pCt. 95; Amort.-Syndik. 4 1/2 pCt. 99 3/8; Handelm. 164 7/8; Aand. Rijn Spoorweg 113 5/8; Spanje Ardoins 23; dito Onbep. St. 22 7/16; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. 33 3/4; Ardoins Coupon 23 3/4; Portug. 3 pCt. te Lond. 61 3/4; 4 pCt. 60 1/2; Rusland 105 3/4; Idem 1828—29, 104 3/4; Certif. 1831—33 98; 4 pCt. bij *Hope* 90 5/8; Id. bij *Stiegl.* 90; 6 pCt. Inschr. in Assign. 69 5/8; Oostenrijk Metall. 5 pCt. 109 1/2; Amerika Bankact. 5 1/4; Braz. 85 1/4; Peru 22 3/4.

Advertentiën.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers